

Türk Eğitim Sistemi Üzerine

Türk eğitim sistemine ilk bakışımızda karşımıza 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi ve daha sonrasında gelen yüksek okul, lisans ve lisans üstü eğitimleri çıkmaktadır. Bu 12 yıllık zorunlu eğitim, günümüzde olduğu gibi geçmişte de kademelere ayrılmış biçimde olmaktadır. Günümüzde üç kademeye bölünmüş bu sistemin ilk dört yılı ilkokul, sonraki dört yılı ortaokul ve son dört yılı ise lise eğitimi şeklinde ayrılmıştır. İlk sekiz yılı ilk öğretim olarak geçen bu aşamada, ilkokul sonrası zorunlu ve seçmeli derslerin sunulduğu standart ortaokullar ve de imam hatip ortaokulları bulunmaktadır. Daha sonra gelen orta öğretim süreci 4 yıl sürmektedir ve genel lise, meslek lisesi, fen lisesi, anadolu lisesi, güzel sanatlar lisesi, imam hatip lisesi ve özel lise olarak, genel eğitimin yanı sıra çeşitli alanlara ağırlık veren eğitimlerin sunulduğu liselerde tamamlanmaktadır. Bu zorunlu 12 yıllık eğitimi tamamlayan öğrenciler, gerekli sınavlarda yeterli puanları aldıktan sonra ön lisans ve lisans programlarına girerek eğitimlerine devam etmeye hak kazanırlar. Lisans eğitimini de tamamlayan öğrenciler gerekli ölçütleri karşıladıkları takdirde yüksek lisansa girmeye ve doktora ile benzeri bazı dereceleri, uzmanlıkları, yeterlilikleri alacakları eğitimlere girmeye hak kazanırlar.

Günümüzde bu şekilde ilerleyen Türk eğitim sistemi elbette ki her zaman bu şekilde değildi. Eğitimin tarzından zorunlu eğitimin süresine, zorunlu eğitimin eğildiği alanlardan okulların türlerine, okullara giriş tarzından sınavların sayısına kadar birçok konuda değişiklik ve düzenlemeye tekrar ve tekrar gidilmiştir. Pandemi süreciyle de bir tür değişikliğe şahit olduğumuz günler yaşamaktayız. Sıkça karşılaştığımız bu düzenleme ve değişikliklerin gün geçtikçe rayına oturmuş olması ve köklü bir sistemin uygulanır olması beklenmektedir, fakat görmekteyiz ki eğitim sistemi özellikle yakın tarihimizde çok fazla değişikliğe uğramıştır ve bu değişiklikler özellikle sınavlar ve okulların yöneldiği alanlar ile eğitimin tarzı konusunda olmuştur.

Sınavlar üzerindeki değişim o kadar hızlı olmaktadır ki neredeyse her yıl yeni bir isimle başka bir sınav karşımıza çıkmaktadır. Sınavların öğrencilerin başarısını test etmek ve daha başarılı oldukları alanlarda ilerlemeleri konusunda onlara yol göstermek konusunda yardımcı olduğu bir gerçek olsa da sınavların sıklığı ve durmaksızın bir değişim içinde olmaları aynı zamanda özellikle çocuklar, gençler ve onların aile bireyleri için büyük bir stres kaynağı haline gelmiştir. Sınavlara girecek olan özellikle okul çağı küçük ve genç yaştaki öğrenciler diğer başarılarını, yeteneklerini, özelliklerini ve eğitimin onlara olan katkısını görmezden gelmeye ve kendi değer ve başarılarını sadece birkaç saatlik sınavlarda gösterecekleri

performansa bağlamaya başlamışlardır. Öğrenciler ve aileleri sınavlardaki başarıyı, hayatlarında çok yüksek bir noktaya koymakta, hayatlarını sınav derecelerine göre şekillendirmeye başlamakta ve dolayısıyla sınavlarla ilgili büyük bir stres ve kaygı yaşamaktadırlar. Küçük yaşta öğrencilerin sırtına binen sınavların yarattığı bu değersizlik hissi ve kaygı ile stresin yanı sıra kişiler başka yeteneklerine önem vermemekte, kendi yeteneklerini değersizleştirmekte ve aldıkları eğitimin onlara olan katkılarını da sadece bilgilerinin başka kağıtlara yüksek puan alma amacıyla dökmek olarak görmekte ve öğrenme isteklerini ve öğrenmenin getireceği mutluluğu kaybetmeye başlamaktadırlar.

Sınavların sürekli ve stresli bir döngü olmasının yanı sıra arka planlarındaki dengesizlik ve eşitsizlik de göze çarpmaktadır. Sadece sınavlar değil tüm eğitim alanında arka planında bir sürü eşitsizlik barındıran bir süreçtir. Her ne kadar eğitimin ilk 12 yılı zorunlu olsa ve devlet okulları sayesinde bu eğitim ücretsiz olarak alınabilse de herkes bu imkana aynı kolaylıkla ulaşamamaktadır. Bazı öğrenciler zorunlu olmasına ve temel hakları olmasına rağmen bu eğitimden mahrum kalmaktadır. Coğrafi konum, sosyal şartlar, ekonomik şartlar, aile içi sorunlar, sağlık sorunları gibi bir çok sebeple çok sayıda çocuk gerekli eğitime ulaşamamaktadır. Büyük şehirde yaşayan, maddi durumu iyi olan bir aileye sahip, fiziksel ve zihinsel bir 'engel'i bulunmayan, ana dili Türkçe olan bir çocukla, bu şartlardan herhangi birini karşılamayan bir çocuğun eğitimden faydalanma şekilleri hiçbir zaman aynı olmamıştır. Çocuklar, ekonomik durumları, sağlık durumları, yaşam şartları, sosyal baskılar, dilleri ve bazen dinleri ve kökenlerinden dolayı eğitimden uzak kalmakta, eğitimi yetersiz almakta ve bazen hiçbir şekilde eğitime ulaşamamaktadır. Bu, çağımızda çözülmüş bir problemmiş gibi gözükmesine rağmen hâlâ çok büyük bir sorun olmaya devam etmektedir ve çözülmediği sürece birçok çocuk ve genç bu haklarından mahrum olarak yaşamaya devam edecektir.

Zelal Cin

Fizik Tedavi Rehabilitasyon-3.Sınıf Öğrencisi